

Dnr Af-2016/0033 7189

Datum: 2016-12-13

Avsändarens referens: S2016/04598/FST

Socialdepartementet
103 33 Stockholm

Remissvar: En funktionshinderspolitik för ett jämlikt och hållbart samhälle

– Myndigheten för delaktighets förslag på struktur för genomförande, uppföljning och inriktning inom funktionshindersområdet

Arbetsförmedlingen tackar för möjligheten att inkomma med svar på ovanstående remiss och lämnar härmed sitt svar. Remissvaret följer indelningen av kapitel i rapporten. Rapporten inkluderar en omfattande beskrivning av bakgrund och nuläge, och Arbetsförmedlingen delar inte i alla stycken denna verklighetsbild. Remissvaret begränsas emellertid till de konkreta förslag som lämnas i rapporten.

Sammanfattning

Arbetsförmedlingen tillstyrker förslaget till nytt nationellt mål för funktionshinderspolitiken, ny inriktning på arbetet i funktionshinderspolitiken samt förslag till fastställande av ansvars- och finansieringsprincipen (kapitel 2). Arbetsförmedlingen anser att förslagen har fördelar jämfört med dagens situation inom funktionshindersområdet då dessa utgår från ett rättighetsperspektiv och tar utgångspunkt i FN-konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning och i större grad kommer att leda arbetet mot ett tillgängligt och icke diskriminerande samhälle.

Arbetsförmedlingen anser dock att delar av de förändringar som föreslås avseende styrning (kapitel 3), gränsdragning och målformulering (kapitel 4) bör regleras på annat sätt än de föreslagna. Arbetsförmedlingen lämnar härmed följande svar:

- Arbetsförmedlingen anser att det särskilda ansvaret för funktionshindersfrågorna inom arbetsmarknadspolitiken som myndigheten har också fortsättningsvis bör återfinnas i instruktionen för Arbetsförmedlingen (förslag 4).

Arbetsförmedlingen

BESÖKSADRESS: Hälsingegatan 38

POSTADRESS: Arbetsförmedlingen

113 99 Stockholm

Tel: 0771-600000 | Fax: 08-508 801 99

E-post: arbetsformedlingen@arbetsformedlingen.se
arbetsformedlingen.se

- För att Arbetsförmedlingen ska kunna bedöma förutsättningarna att genomföra uppdraget att bidra till ökad och samlad kunskap krävs väsentligt större tydlighet kring vad det innebär (förslag 12.3, enligt 3 § 2001:526).
- Arbetsförmedlingen bedömer att det i praktiken endast är möjligt för myndigheten att bedriva ett fungerande arbete inom en del av det föreslagna samhällsområdet arbete och försörjning. Därför bör den föreslagna indelningen ses över.
- Arbetsförmedlingen anser att de föreslagna resultatmålen (förslag 20) bör ses över.

Del II Förslag

Kapitel 2. En funktionshinderspolitik med parlamentarisk förankring (förslag 1-3)

I detta kapitel lämnas förslag till nytt nationellt mål för funktionshinderspolitiken, ny inriktning på arbetet i funktionshinderspolitiken samt förslag till fastställande av ansvars- och finansieringsprincipen (förslag 1-3).

Arbetsförmedlingen ställer sig positivt till de föreslagna förändringarna. I förslaget till nytt nationellt mål finns fördelar eftersom det utgår från ett rättighetsperspektiv och tar utgångspunkt i FN-konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Arbetsförmedlingen bedömer att förslaget till ny inriktning på arbetet i funktionshinderspolitiken i större grad kommer att leda arbetet mot ett tillgängligt och icke diskriminerande samhälle. Arbetsförmedlingen anser också att förslaget till fastställande av ansvars- och finansieringsprincipen utgör en bra utgångspunkt för samhällets insatser i funktionshinderspolitikens genomförande.

Arbetsförmedlingen har i övrigt inga synpunkter på kapitel 2.

Kapitel 3. En effektiv styrning för ökad integrering (förslag 4-19)

I detta kapitel lämnas förslag på att de statliga myndigheternas arbete inom funktionshindersområdet styrs enbart genom förordning 2001:526 om de statliga myndigheternas ansvar för genomförande av funktionshinderspolitiken (förslag 4).

Den föreslagna revideringen av förordning 2001:526 innebär att sektorsansvaret stryks i berörda myndigheters instruktion. Arbetsförmedlingen anser att det särskilda ansvaret för funktionshindersfrågorna inom arbetsmarknadspolitikerna som myndigheten har också fortsättningsvis bör återfinnas i instruktionen för Arbetsförmedlingen.

Arbetsförmedlingens uppdrag kommer från riksdagen och regeringen och är formulerat i instruktionen för Arbetsförmedlingen¹. Det är viktigt att det särskilda ansvarsområdet för funktionshindersfrågorna finns kvar i instruktionen då det i denna redovisas samtliga de verksamheter som Arbetsförmedlingen bedriver eller ansvarar för enligt instruktion.

Fem myndigheter (Arbetsförmedlingen, Boverket, Post- och telestyrelsen, Statens skolverk, och Trafikverket) föreslås (förslag 12.3, enligt 3 § 2001:526) att inom sitt verksamhetsområde ansvara för att bidra till ökad och samlad kunskap som kan ligga till grund för strategisk styrning och insatser. Myndigheter med detta ansvar ska, enligt Myndigheten för delaktighets beskrivning, exempelvis samverka för att utveckla kunskap, stödja andra aktörer på området i frågor som rör metoder och arbetssätt, vara samlade i meningen att ha en helhetsbild av samhällsområdet.

---

¹ Förordning (2007: 1030) med instruktion för Arbetsförmedlingen

Arbetsförmedlingen delar bilden av att funktionsnedsättning i relation till arbete är ett område som bör forskas mer kring. Detta ansvar bör emellertid ligga på en eller flera oberoende part/-er då Arbetsförmedlingen inte ska bedriva direkt forskning. Arbetsförmedlingen har dock rätt att bedriva arbete för att utveckla arbetsmetoder och även ta en aktiv roll i forskningsprojekt som bedrivs av externa aktörer. För att Arbetsförmedlingen ska kunna bedöma förutsättningarna att genomföra uppdraget krävs också väsentligt större tydlighet kring vad det innebär. Exempelvis kan konstateras att den föreslagna förordningstexten tycks implicera att Arbetsförmedlingen ska agera inom ett område definierat som "arbete". Detta skiljer sig från det föreslagna prioriterade samhällsområdet "arbete och försörjning", varför det vore önskvärt med ökad tydlighet kring hur dessa olika avgränsningar förhåller sig till varandra.

Det anges också i rapporten att ansvaret för ökad kunskap för myndigheterna gäller "inom sitt verksamhetsområde". Det är värt att notera att Arbetsförmedlingens verksamhetsområde inte är liktydigt med området arbete (eller arbetsmarknad) i stort. Det finns ett stort behov av ökad kunskap kring förutsättningarna på arbetsmarknaden för personer med funktionsnedsättning i stort – alltså inte enbart gällande möjligheten att gå från arbetslöshet till anställning eller utbildning. Även situationen på arbetsplatser och för personer som sedan länge varit etablerade i arbetslivet är av stort intresse ur ett kunskapsperspektiv. Givet Arbetsförmedlingens uppdrag och verksamhet är möjligheterna att bidra till ökad kunskap kring de delarna av arbetslivet mycket begränsade. Detta har också bäring på formuleringen att de ansvariga myndigheterna ska vara samlade i meningen att ha en helhetsbild av samhällsområdet.

Arbetsförmedlingen har i övrigt inga synpunkter på förslagen i kapitel 3.

Del III Prioriterade samhällsområden

Kapitel 4. Arbete och försörjning (förslag 20)

I detta kapitel lämnas förslag på att samhällsområdet ska omfatta både arbete och försörjning för att på så vis stärka individperspektivet och utgångspunkten i den enskildes situation, där systemen behöver vara sammankopplade och flexibla. Vidare lämnas också förslag till effekt- och resultatmål för samhällsområdet arbetsmarknad och försörjning (förslag 20).

Ambitionen att dela in de prioriterade samhällsområdena utifrån ett perspektiv som tar utgångspunkt i individers behov är förstäelig. Arbetsförmedlingen anser emellertid att den föreslagna indelningen på detta område inte är optimal avseende dess tilltänkta funktion som grund för bedrivande av myndighetsstyrning. Det bör också tydligare klargöras Arbetsförmedlingens, Försäkringskassans och kommunernas ansvar för respektive arbete och försörjningsdelen.

Arbetsförmedlingen har utifrån myndighetens nuvarande uppdrag och ansvarsområden svårt att ta ansvar för frågor som rör individers försörjning, när de inte är relaterade till just försörjning genom arbete. Det saknas också förutsättningar för att Arbetsförmedlingen ska kunna bedriva strukturerad uppföljning kring personer som inte är inskrivna som arbetssökande, i subventionerad anställning eller på annat sätt befinner sig i kontakt med myndigheten. Därför är det i praktiken endast möjligt för Arbetsförmedlingen att bedriva ett fungerande arbete inom en del av det föreslagna samhällsområdet. Det bör även ur detta perspektiv framhållas att det föreslagna ansvaret för fördjupad kunskap inte omfattar hela detta samhällsområde.

I den mån arbetsmarknad (eller arbetsmarknadspolitik, eller motsvarande) inte bedöms omfattande nog att utgöra ett eget samhällsområde finns det också andra "kopplingar" som är värda att överväga. Exempelvis blir utbildning och yrkeskunnande allt viktigare för att få fotfäste på arbetsmarknaden. Bland personer med funktionsnedsättning är utbildningsnivån generellt lägre, vilket gör det svårt att matcha arbetssökande med arbetsgivares behov då många arbetsgivare kräver att den som ska anställas har en specifik utbildning och yrkeserfarenhet. Därför är utbildningsområdet intressant att överväga att sätta i tydligare relation till arbetsmarknad än vad som är fallet i nuvarande förslag till indelning.

De föreslagna resultatmålen kan dels bli tydligare, dels riktas mer mot matchning och att personer med funktionsnedsättning ska komma i arbete. I nuläget riskerar formuleringarna begränsa de tänkbara aktiviteterna till i huvudsak information till arbetsgivare om tillgänglighet och vilka stöd Arbetsförmedlingen erbjuder. Arbetsförmedlingen anser därför att de föreslagna resultatmålen bör ses över.

Arbetsförmedlingen anser att minst ett resultatmål bör röra övergångar från arbetslöshet till arbete eller utbildning för personer med funktionsnedsättning som kan mätas på ett tydligt sätt. Det behöver dock inte vara direkt orienterat mot att själva procentandelen årligen ska öka, som under tidigare strategiperiod. Om fyra mål anses för många kan sannolikt de föreslagna målen ett och två slås samman. Arbetsförmedlingen anser också att mål tre i förslaget bör formuleras om då det är svårtolkat.

Arbetsförmedlingen har i övrigt inga synpunkter på kapitel 4.

På Arbetsförmedlingens vägnar

Mikael Sjöberg
Generaldirektör

Abdi Egag

Beslut i ärendet har fattats av generaldirektör Mikael Sjöberg. Ärendet har föredragits av senior advisor Abdi Egag. I den slutliga handläggningen har direktören för Avdelningen Rehabilitering till arbete, Henrietta Stein, och Joel Phalén, verksamhetssamordnare, deltagit.